

Mál nr. 442/2023

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Nafn vátryggingartaka (X)

Skaðabótaábyrgð. Vinnuslys.

Gögn.

- 257. Málskot mótttekið 17. nóvember 2023, ásamt fylgiskjölum.
- 258. Bréf V dags. 22. nóvember 2023.
- 259. Viðbótarathugasemdir M dags. 1. desember 2023.

Málsatvik.

Í gögnum málsins kemur fram að M hlaut líkamstjón við vinnu sína hinn 31. október 2022 þegar hún var að aðstoða íbúa í þjónustuíbúð við að fara á salernið. Sá einstaklingur missti jafnvægið og féll og við fall viðkomandi féll M líka og lenti með bak og mjöðm á handriði sem staðsett er framan við handlaug á salerninu. Í gögnum málsins er m.a. lögregluskýrsla og ljósmyndir af aðstæðum þegar slysið varð og haft eftir M að íbúi hafi gripið í M við fall sitt sem leiddi til þess að hún féll. Slys M var tilkynnt til Vinnueftirlitsins hinn 8. nóvember 2022 og eftir skoðun og úttekt hinn 30. nóvember 2022 skilaði Vinnueftirlitið skýrslu þar sem fram kemur: „Þarf m.a. að uppfæra áhættumat fyrir viðeigandi verkþátt og gera grein fyrir forvarnaraðgerðum svo sem breyttu verklagi, fræðslu og þjálfum. Ef fullnægjandi áætlun um öryggi og heilbrigði liggur ekki fyrir eru auknar líkur á slysum og heilsutjóni fyrir starfsfólk.“ Einnig er vitnað til þess að við endurskoðun áætlunar skuli hafa samráð við starfsfólk og öryggisfulltrúa sem og að endurskoðuð áætlun skuli kynnt öllu starfsfólki í kjölfarið. Í tölvupósti frá Vinnueftirlitinu dags. 14. febrúar sl. kemur fram að engar athugasemdir hafi borist frá X vegna umræddrar skýrslu Vinnueftirlitsins.

M telur að X beri skaðabótaábyrgð á líkamstjóni sínu í fyrsta lagi vegna ófullnægjandi verkstjórnar, áhættumats og forvarnaraðgerða. M telur að ábendingum hafi verið komið til yfirmanna X um að það þyrfti að fá hjólastóla fyrir þá íbúa sem ættu erfitt með gang þar sem þeim væri hættara við falli en öðrum. Einnig telur M að ekki hafi verið fullnægjandi fræðsla fyrir hendi af hálfu X um hvernig eigi að meðhöndla slíka einstaklinga en M hafi ekki fengið þjálfun eða fræðslu um það. Einnig vísar M til þess að úttekt Vinnueftirlitsins hafi ekki átt sér stað fyrr en eftir áskorun lögmanns M og í skýrslu þess sé skýrlega vísað til þess að áætlun X um öryggi og heilbrigði á vinnustaðnum þarfnæðist endurskoðunar í kjölfar vinnuslyss M. Með niðurstöðum sínum telur M að Vinnueftirlitið hafi staðfest að áhættumati og forvarnaraðgerðum fyrir þann verkþátt sem M var að vinna þegar hún slasaðist hafi verið ábótavant og af því leiði að verkstjórn, fræðsla og þjálfun starfsfólks hafi verið ófullnægjandi og vísar M í því sambandi til ýmissa ákvæða laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum og reglugerðar nr. 920/2006 um skipulag og framkvæmd vinnuverndarstarfs á vinnustöðum. Í öðru lagi telur M að vinnustaður hennar hafi verið vanbúinn þar sem handrið framan á baðinnréttingu sé beinlínis hættulegt og til þess fallið að valda hættu á líkamstjóni og það feli í sér brot gegn reglum nr. 581/1995 um húsnæði vinnustaða. Í þriðja lagið vísar M til þess að X þurfi að bera hallann af skorti um sönnun um þau atriði sem kunna að vera óljós í málinu þar sem slys M hafi ekki verið tilkynnt til Vinnueftirlitsins samdægurs, sbr. 79. gr. laga nr. 46/1980. Í fjórða lagi telur M að V hafi viðurkennt bótaskyldu úr ábyrgðartryggingu X með yfirlýsingu í tölvupósti dags. 18. apríl 2023 til lögmanns M og vísar um það til 31. gr. laga um vátryggingarsamninga nr. 30/2004.

V hefur hafnað bótaskyldu og vísar til þess að þrátt fyrir athugasemdir Vinnueftirlitsins um að áætlun X hafi þarfnast endurskoðunar hefði rétt líkamsbeiting eða fræðsla um notkun hjálpartækja engu breytt við þær aðstæður sem um ræðir. Um hafi verið að ræða óhappatilvik þegar íbúinn sem M var að aðstoða hafi orðið fótaskortur og við það gripið í M. Einnig telur V að handfang framan á baðinnréttingu hafi ekki sérstaka hættueiginleika heldur sé það nauðsynlegur öryggisbúnaður fyrir íbúa.

Í viðbótarathugasemdum M kemur fram að M sé ósammála afstöðu V og telur þær í andstöðu við niðurstöður Vinnueftirlitsins. M ítrekar að ekki hafi verið fræðsla eða þjálfun á vinnustað X m.t.t. öryggisþátta og að samstarfsmenn hafi kvartað yfir því að ekki hafi verið tiltæk hjálpartæki eins og hjólastólar. Einnig telur M að ef öryggisáætlun hefði verið fyrir hendi hefði M ekki slasast og

ráðleggingar um rétta líkamsbeitingu og stöðu starfsmanns við það sem M var að vinna við hefði getað forðað slysi hennar. Að öðru leyti er afstaða M í málskoti ítrekuð m.t.t sönnunarstöðu og annarra þátta.

Álit.

Í lögregluskýrslu frá tjónsdegi kemur fram að M hafi slasast við að íbúa, sem M var að aðstoða við að fara á salerni, hafi orðið fótaskortur og gripið í M og hún við það fallið við og lent með mjöðm á handriði á baðinnréttingu. Liggur ljóst fyrir hverjar aðstæður voru á vettvangi og hvað gerðist og hefur möguleg vanræksla X á því að tilkynna um slys M til Vinnueftirlitsins því ekki áhrif á sönnunarstöðu um atvik málsins.

Í málinu er ágreiningur um hvort orsök slyss M hinn 31. október 2022 hafi verið sú að ófullnægjandi áætlun hafi verið um öryggi og heilbrigði á vinnustað, þ.e. hvort áhættumat hafi verið fullnægjandi vegna þess verkþáttar sem M var að vinna þegar hún slasaðist. Í skýrslu Vinnueftirlitsins vegna úttektar á aðstæðum hinn 30. nóvember 2022 kemur fram að uppfæra þurfi áhættumat í kjölfar slyssins. Ekki kemur hins vegar fram í gögnum málsins að slík uppfærsla á áætlun hafi falið í sér breytingar á fyrirliggjandi áhættumati eða verklagi eða aðrar þær breytingar sem hefðu getað haft áhrif við vinnu M þegar hún slasaðist. Verður því ekki talið sannað að áætlun X hafi verið ófullnægjandi. Ekki verður heldur litið svo á að handrið á baðinnréttingu feli í sér augljósa hættueiginleika, en nauðsyn þess að hafa slíkt handrið íbúum til aðstoðar er augljós. Ekki liggur fyrir í málinu hvaða ráðstafanir hefði verið hægt að gera til að koma í veg fyrir slys M í greint sinn, hvernig hefði verið hægt að sinna starfinu með öðrum hætti eða að notkun hjálpartækja eins og hjólastóls hefði breytt atburðarásinni í umrætt sinn. Verður M að bera hallann af sönnunarskorti um það og verður slys hennar rakið til óhappatilviks sem X ber ekki skaðabótaábyrgð á.

Hvað varðar mögulega viðurkenningu V á bótaskyldu úr ábyrgðartryggingu X með tölvupósti hinn 18. apríl 2023 verður að benda á að lögmaður M sendi hinn 13. apríl 2023 tilkynningu um tjón f.h. M í slysathyggingu launþega og ábyrgðartryggingu X ásamt rökstuðningi. Hinn 18. apríl 2023 sendi starfsmaður V tölvupóst til lögmanns M þar sem kemur fram að bótaskylda sé staðfest með þeim fyrirvara að félagið áskilji sér rétt til endurskoðunar á afstöðu sinni. Í þessum tölvupósti er ekki tilgreining á því hvort verið var að staðfesta bótaskyldu úr slysathyggingu launþega eingöngu eða bæði úr þeirri tryggingu og ábyrgðartryggingu X. Þó fallast megí á að það sé óheppilegt að starfsmenn vátryggingafélaga séu ekki skýrari þegar staðfestingar á bótaskyldu eru sendar út, sérstaklega í ljósi þess að gerð hafði verið krafa í tvenns konar tryggingar, þá verður ekki litið svo á að V hafi viðurkennt með skýrum hætti bótaskyldu úr ábyrgðartryggingu með tölvupósti dags. 18. apríl sl. Í því sambandi er litið til verklags almennt í samskiptum starfsmanna vátryggingafélaga og lögmanns tjónþola sem og að auðvelt hefði verið að fá skýrari upplýsingar frá V varðandi staðfestingu á bótaskyldu. Einnig á 31. gr. laga um vátryggingarsamninga nr. 30/2004 ekki við í málinu þar sem V byggði höfnun sína ekki á ákvæðum IV. kafla laganna.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 23. janúar 2024.

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir